

II. 2. Ο ΗΡΑΚΛΕΙΟΣ ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ (610-717)

Ερωτήσεις :

1)Πότε στέφθηκε αυτοκράτορας ο Ηράκλειος και ποια η κατάσταση του Βυζαντίου τότε;

Ο Ηράκλειος στέφθηκε αυτοκράτορας το **610 μ.Χ.**

Το Βυζάντιο βρισκόταν σε **κρίση**

2) Αίτια κρίσης : α) **λοιμοί**, β) **σεισμοί** γ) **κακές σοδειές**, δ) **εισβολές εχθρών**

3) Ποιες οι συνέπειες της κρίσης με βάση το παράθεμα σελ.19 και το βιβλίο;

- **χρέη για το δημόσιο**
- **παραμελημένος στρατός λόγω της οικονομικής κρίσης**
- οι **Σλάβοι** κατέκλυσαν τις ευρωπαϊκές επαρχίες
- οι **Πέρσες** κατέλαβαν ανατολικές επαρχίες του Βυζαντίου και έκλεψαν τον **Τίμιο Σταυρό** (614).

4) Ποιος βοήθησε τον Ηράκλειο και με ποιον τρόπο;

-ο πατριάρχης **Σέργιος** του πρόσφερε ως δάνειο τα πολύτιμα σκεύη της εκκλησίας για να κόψει νόμισμα και να αναδιοργανώσει το στράτευμα.

5) Με ποιον τρόπο αντιμετώπισε τους Πέρσες και τους Σλάβους ο Ηράκλειος; Είχε αποτελέσματα η προσπάθειά του;

Ο Ηράκλειος τέθηκε επικεφαλής του στρατού (στρατηγός –αυτοκράτορας) και ξεκίνησε **εκστρατείες**.

-622-627μ. Χ. : συνεχείς εκστρατείες Ηρακλείου εναντίον των **Περσών** που είχαν ήδη κυριεύσει ανατολικές επαρχίες Βυζαντίου και είχαν αρπάξει τον **Τίμιο Σταυρό**-ιερό σύμβολο χριστιανοσύνης – και τον μετέφεραν επιδεικτικά στην πρωτεύουσά τους.

-627μ.Χ συντριβή των Περσών στη μάχη της **Νινευή** κοντά στα Γαυγάμηλα και ανάκτηση των βυζαντινών επαρχιών στην Ανατολή και του Τιμίου Σταυρού.

- 14 Σεπτεμβρίου 628μ.Χ. : θριαμβευτική είσοδος του Ηρακλείου στην Κωνσταντινούπολη με τον Τίμιο Σταυρό.

(626 μ. Χ. : ενώ ο Ηράκλειος με το στρατό του βρισκόταν στις ανατολικές επαρχίες , Σλάβοι σε συνεννόηση με Πέρσες πολιορκήσαν την **Κωνσταντινούπολη** .Ωστόσο τη νύχτα πριν την τελική επίθεση φοβερός ανεμοστρόβιλος δημιούργησε τρικυμία και κατέστρεψε τον εχθρικό στόλο. Οι αμυνόμενοι προξένησαν τεράστιες απώλειες στους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν.)

6) Γιατί οι εκστρατείες του Ηρακλείου κατά των Περσών προσέλαβαν θρησκευτικό χαρακτήρα;

Ο Ηράκλειος με τις εκστρατείες του εναντίον των Περσών είχε ως στόχο όχι μόνο να ανακτήσει τις ανατολικές επαρχίες αλλά και να πάρει πίσω τον Τίμιο Σταυρό που είχαν κλέψει οι Πέρσες. Γι' αυτό και οι εκστρατείες του προσέλαβαν θρησκευτικό χαρακτήρα , καθώς γίνονταν για ιερό σκοπό.

.....

Θέματα και εξελληνισμός του κράτους

(ή αλλαγές στα χρόνια των διαδόχων του Ηρακλείου)

7) θέματα (ορισμός) (Τι ήταν τα θέματα, πού τα συναντάμε, ποιοι τα εφάρμοσαν, πότε, και με ποιο στόχο;)

→ Ήταν διοικητικές περιφέρειες στη **Μ. Ασία** με δικό τους στρατό (θεματικός στρατός) .

Ο **στρατηγός** ασκούσε την ανώτατη εξουσία πολιτική και στρατιωτική.

→ Εφαρμόστηκαν από τους διαδόχους του **Ηρακλείου** τον 7ο αι.μ.Χ. στα πλαίσια ενός νέου διοικητικού συστήματος.

→ Στόχευαν στην αντιμετώπιση των **Αραβικών** κατακτήσεων.

8) θεματικός στρατός : ήταν ο στρατός των **θεμάτων**. Σ' αυτόν υπηρετούσαν ελεύθεροι αγρότες στους οποίους το κράτος παραχωρούσε στρατιωτικά κτήματα ή στρατιωτόπια.

9)στρατιωτικά κτήματα ή στρατιωτόπια : ήταν τα **κτήματα** που παραχωρούσε το **κράτος** στους **ελεύθερους αγρότες** οι οποίοι υπηρετούσαν στον **θεματικό στρατό**.

Με τα έσοδά τους από τα κτήματα οι στρατιώτες (ελεύθεροι αγρότες) :

- 1) συντηρούσαν τις **οικογένειές** τους
- 2) αγόραζαν τον **οπλισμό τους**
- 3) κάλυπταν τα έξοδα των εκστρατειών

10)η σημασία του θεματικού στρατού

Γενικότερα : ο θεματικός στρατός αντικατέστησε τον παλιό **μισθοφορικό** στρατό και αποτέλεσε είδος εθνικού στρατού, αρκετά αποτελεσματικός για την αντιμετώπιση των εξωτερικών εχθρών.

11) Τι σημαίνει εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης;

→ επίσημη γλώσσα στην πολιτική και στρατιωτική διοίκηση έγινε η **ελληνική** αντί της λατινικής που ήταν μέχρι τότε.

→ οι ρωμαϊκοί τίτλοι αντικαταστάθηκαν από **ελληνικούς**. Ο Ηράκλειος πρώτος πήρε τον τίτλο «βασιλεύς , πιστός εν Χριστώ» .

12) Γιατί θεωρείται σημαντικός ο εξελληνισμός της κρατικής διοίκησης;

Με τον εξελληνισμό της κρατικής διοίκησης σηματοδοτείται το οριστικό τέλος της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και η αρχή της **Βυζαντινής** αυτοκρατορίας.